

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i form pozarolniczej działalności w nowym okresie programowania

Wszystko wskazuje na to, że nowy okres finansowania 2014 – 2020 będzie ostatnim tak korzystnym budżetem dla Polski. Zgodnie z deklaracją Pani Minister Elżbiety Bieńkowskiej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pracuje nad nową perspektywą finansową przygotowując system wdrażania nowego budżetu UE w taki sposób, aby działania inwestycyjne można było rozpocząć już od 2014 r. Dla sytuacji gospodarczej jest bardzo ważne, aby przyznane nam fundusze europejskie szybko generowały dochody, dzięki którym będą mogły być realizowane inne inwestycje.

W nowym budżecie więcej pieniędzy ma zostać przeznaczonych na działania kreujące innowacyjność gospodarki oraz jej trwałe powiązanie z nauką. W ramach Krajowych Programów Operacyjnych nadal wspierana będzie rozbudowa infrastruktury transportowej oraz inwestycje związane z ochroną środowiska i poprawą efektywności energetycznej. Planowane jest zwiększenie kwot oddanych do dyspozycji samorządom, które w jeszcze większym stopniu będą odpowiedzialne za rozwój swoich regionów. Przedstawione przez Komisję Europejską w październiku 2011 r. projekty rozporządzeń dotyczących polityki spójności ograniczają zakres wsparcia z pieniędzy unijnych do 11 celów tematycznych.

Dla obszarów wiejskich, o ograniczonym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe, jednym z takich celów jest podnoszenie konkurencyjności MSP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury. Zadaniem interwencji publicznej będzie dostosowanie instrumentów wsparcia, biorąc pod uwagę różny poziom rozwoju obszarów wiejskich, charakterystyczne potencjały i bariery rozwojowe. Odmienne działania dotyczą np. obszarów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich od tych najbardziej oddalonych, a jeszcze inne takich, dla których barierą rozwojową jest niedostateczny dostęp do podstawowych usług publicznych.

W ramach przyszłego okresu programowania 2014-2020, dla programu dotyczącego rozwoju obszarów wiejskich zakłada się znaczny udział tzw. koperty regionalnej, wdrażanej przy udziale samorządów województw. Zakłada się, że pozwoli to na zapewnienie większej koordynacji działań dla obszarów wiejskich, finansowanych z polityki spójności (w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych) oraz wspólnej polityki rolnej (w ramach przyszłego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich). Zwiększenie stopnia decentralizacji zarządzania programami operacyjnymi oznaczać będzie większą odpowiedzialność samorządu województwa za realizację polityki rozwoju.

W oparciu o ramy budżetowe i główne kierunki wspólnej polityki rolnej (WPR) Komisja opracowała przepisy dotyczące realizacji WPR w latach 2014-2020. Zaproponowano szeroki wybór wariantów strategicznych, których realizacja pozwoli osiągnąć cele wyznaczone dla WPR, czyli:

- 1) cel rentownej produkcji żywności;
- 2) zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i podejmowania działań na rzecz klimatu;
- 3) zrównoważonego rozwoju terytorialnego.

W dokumentach strategicznych UE zakłada się, że silne rolnictwo ma kluczowe znaczenie dla europejskiego przemysłu spożywczego i światowego bezpieczeństwa żywnościowego. Ze względu na fakt, że przewiduje się nasilenie negatywnych czynników mających

bezpośredni wpływ na rentowność produkcji rolnej, takich jak: spadek wydajności, rosnące ceny środków produkcji i obniżenie marż. Uznaje się, że **istnieje potrzeba wsparcia na terenach wiejskich dla rozwoju przedsiębiorczości i form pozarolniczej działalności**. Jednym z nowych wyzwań będą działania na rzecz realizacji celów związanych ze zmianą klimatu i produkcją energii ze źródeł odnawialnych w sposób zapewniający najlepsze wykorzystanie zróżnicowanego potencjału obszarów wiejskich.

Cele wsparcia rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020 uwzględniają również unijne priorytety, takie jak: ułatwianie transferu wiedzy i innowacji oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmiany klimatu.

Tworzenie i rozwój nowej działalności gospodarczej w postaci nowych przedsiębiorstw lub inwestycji w działalność pozarolniczą ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju i konkurencyjności obszarów wiejskich. Wyzwania, przed którymi stoją mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) na obszarach wiejskich wymagają odpowiedniego poziomu szkolenia technicznego i gospodarczego. Wiedza i zdobyte informacje powinny umożliwiać osobom działającym w sektorze spożywczym i MŚP na obszarach wiejskich zwiększenie ich konkurencyjności oraz poprawienie efektywnego gospodarowania zasobami. Powinny się przyczyniać do rozwoju sektorów nierolniczych, sprzyjając jednocześnie integracji przedsiębiorstw i powstawaniu lokalnych powiązań pomiędzy poszczególnymi sektorami. Wspierane będą projekty łączące jednocześnie rolnictwo, turystykę na obszarach wiejskich oraz dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe, a także inwestycje w energię odnawialną.

Rozwój działalności pozarolniczej powinien mieć na celu wspieranie zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich. Komisja uważa, że działanie dotyczące rozwoju działalności gospodarczej powinno ułatwiać rolnikom różnicowanie działalności w kierunku działalności pozarolniczej oraz tworzenie i rozwijanie MŚP na obszarach wiejskich. Uzyskanie wsparcia finansowego na taką działalność, będzie trzeba wykazać w przedłożonym planie operacyjnym rentowność wspieranej działalności gospodarczej. Wsparcie na rzecz założenia nowego przedsiębiorstwa powinno obejmować jedynie początkowy kres jego działalności i nie powinno stać się pomocą operacyjną. Z tego względu w przypadku gdy państwa członkowskie decydują się na udzielanie pomocy w ratach, pomoc ta nie powinna być udzielana przez kres dłuższy niż pięć lat.

Innowacyjność kluczem do sukcesu przedsiębiorstwa

Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają decydującą rolę w konkurencyjności i dynamice europejskiej gospodarki. Aby mogły one realizować swój potencjał wzrostu, UE działa na rzecz promowania przedsiębiorczości oraz tworzenia bardziej przyjaznego środowiska biznesowego dla małych firm, z którymi można się zapoznać na Europejskim Portalu dla małych przedsiębiorstw.

Możemy się tu zapoznać z historią sukcesu miesiąca pn. „**Nowe życie starych opon**”, która dotyczy polskiego przedsiębiorcy. Niewielki polski producent opon wraz z austriackim instytutem badawczym opracował ekologiczny sposób zagospodarowania zużytych opon. Obustronnie korzystną współpracę umożliwiła sieć Enterprise Europe Network. Jacek Orzeł, prezes niewielkiej polskiej firmy Orzeł SA sprzedającej opony producentom samochodów i ich użytkownikom, zwrócił się do Enterprise Europe Network o pomoc w znalezieniu ekologicznego i bardziej opłacalnego sposobu wykorzystania zużytych produktów. Oddział sieci na Politechnice Lubelskiej skontaktował się z austriacką Agencją Promocji Badań Naukowych (FFG), która przekazała zapytanie spółki ZPGG Orzeł S.A. spółce WIL AG.

Ta mała firma z Wiednia buduje na całym świecie zakłady recyklingu opon „pod klucz”. Spółki podpisały umowę o stworzeniu w Polsce linii recyklingowej dla firmy Orzeł. Linia już działa i powstało dzięki niej osiem miejsc pracy. Gumę po recyklingu kupują klienci z całej Europy – między innymi wytwórcy mat bezpieczeństwa i budowniczowie obiektów sportowych. Nowa linia przetwarza ponad 10% wszystkich opon poddawanych recyklingowi w Polsce, czyli do 15 tys. sztuk rocznie.

– „Będziemy wykorzystywać know-how firmy WIL, która zapewnia też rynek zbytu dla używanych opon” – mówi Jacek Orzeł. WIL AG CEO Yediyar Isik mówi, że jest również zadowolony z partnerstwa. – „Mamy nadzieję współpracować przez wiele lat”.

Inwestycja ORZEŁ S.A. w Poniatowej to dopiero początek. Lubelska spółka już pozyskała 22 miliony złotych dotacji na budowę kolejnej fabryki granulatu gumowego. Firma powstała w 1984 jako manufaktura produkująca elementy rolnicze i spożywcze. Obecnie ORZEŁ S.A. to spółka notowana na giełdzie New Connect. Specjalizuje się w branży oponiarskiej. Działalność spółki można podzielić na Brokera Opon – sprzedaż opon w detalu, hurcie i eksport oraz Recyklera – produkcja wysokiej jakości granulatu gumowego z opon zużytych.

ORZEŁ S.A. uruchomi fabrykę przetwórstwa opon. Będzie to pierwszy tego typu zakład zbudowany w oparciu o opatentowaną technologię produkcji wysokiej jakości granulatu i mączki gumowej. W zakładzie będzie powstawał granulak gumowy o czystości sięgającej 99,99%. Jest to już druga tego typu inwestycja ORZEŁ S.A. Pierwsza fabryka granulatu została uruchomiona w lipcu 2011. Wartość rocznej produkcji wynosi 8-10 miliony złotych. Spółka podpisała umowę z austriackim dystrybutorem na zbycie produkcji na 4 lata. Całkowity koszt inwestycji to 33-35 milionów złotych, z czego ok. 15 mln wyłoży spółka. 22 miliony złotych przyznała Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) w ramach programu Innowacyjna Gospodarka.

Zainteresowanych tematem zachęcamy do obejrzenia w internecie filmu:

cz 1 - <http://www.youtube.com/watch?v=5cG3KxGv7gI> ,

cz 2 - <http://www.youtube.com/watch?v=PfZOD6zH5mo>

Po uruchomieniu drugiej, ostatniej części linii produkcyjnej ORZEŁ S.A. rozpocznie produkcję granulatu gumowego i mączki gumowej. Miesięcznie z 1200 ton opon powstanie ok.800 ton produktów. Ich zastosowanie to: budowa dróg, boisk i placów zabaw.

W jaki sposób można pozyskać takie środki finansowe?

Portal dla małych przedsiębiorstw zawiera obszerną sekcję poświęconą informacjom na temat możliwości finansowania ze środków unijnych dostępnych dla MŚP:

http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_pl.htm

Aby dowiedzieć się, czy dany program jest odpowiedni dla Państwa przypadku, radzimy skontaktować się z miejscowym partnerem sieci Enterprise Europe Network, który może Państwu udzielić indywidualnej porady oraz wsparcia w ubieganiu się o fundusze unijne.

Dane teleadresowe najbliższego członka sieci Enterprise Europe Network można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/about/branches>

Politechnika Wroclawska, Wroclawskie Centrum Transferu Technologii

<http://westpoland.pl>

Adres:

Wybrzeze Wyspianskiego 27, 50-370 Wroclaw

Tel: +48 71 320 33 18

Email: koordynator@wctt.pl ; <http://www.wctt.pl>

<http://een.ec.europa.eu/about/branches/PL/Wroclaw#sthash.b7LQNT6K.dpuf>

Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r. (PRP), stanowi program wykonawczy do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki (SIiEG). PRP jest też podstawą do stworzenia nowego programu operacyjnego na lata 2014-2020 w zakresie kompetencji Ministerstwa Gospodarki – tzn. konkurencyjności, innowacyjności, przedsiębiorczości i dostosowania zasobów ludzkich do potrzeb gospodarki. Ukierunkowany jest na dalszy rozwój przedsiębiorstw poprzez zapewnienie najlepszych dla ich potrzeb warunków i instrumentów. Celem głównym PRP jest wysoki i zrównoważony wzrost produktywności w sektorze przedsiębiorstw prowadzący do wzrostu ich konkurencyjności międzynarodowej.

Największą zmianą ma być wprowadzenie niskoprocentowej pożyczki, która zastąpiłaby część dotychczasowych bezzwrotnych dotacji.

Program będzie podstawą przy tworzeniu nowego programu operacyjnego, związanego z wydatkowaniem środków unijnych na lata 2014-2020 w ramach przyszłej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej. Obejmuje on m.in. usuwanie barier w prowadzeniu przedsiębiorczości, tworzenie przyjaznego otoczenia, promowanie innowacyjności i inwestycji w badania wśród polskich firm, głównie małych i średnich. Na jego podstawie będą tworzone szczegółowe warunki i zasady programów operacyjnych Innowacyjna Gospodarka i Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020. Zmienić może się sposób udzielania wsparcia. Ministerstwo Gospodarki opowiada się za tym, by bezzwrotne dotacje zastąpić systemem pomocy zwrotnej. O to samo zabiega środowisko bankowe i np. przedstawiciele funduszy typu private equity, mimo że taki system do tej pory się nie cieszył się w Polsce dużym powodzeniem.

Źródła informacji:

Założenia „Programu rozwoju *przedsiębiorstw* do 2020 r.” <http://www.mg.gov.pl>

Europejski Portal dla małych przedsiębiorstw http://ec.europa.eu/small-business/index_pl.htm.

Wrocławskie Centrum Transferu Technologii <http://www.wctt.pl>

Opracował: Ryszard Targosz